

“సి గ రె ట్టు”

“నైను సిగరెట్టు కాల్చి తీరుతాను, సిగరెట్టు కాల్చడం అవసరం. నువ్వు వ్యసనం అను ఏమైనా అను వెర్రిబ్రతుకు బ్రతకలేను నాను దర్భాగా చక్రవర్తిలా అనుభవిస్తాను.” అన్నాడు ఆపారావు గుర్నాధాన్ని సవాలు చేస్తున్నట్టుగా.

గురునాథం ఒప్పుకోకుండా “నువ్వేమయినా చెప్పు అది వ్యసనం, చెడ్డ అలవాటు” అన్నాడు.

“ఓరి ఎర్రినాగన్నా సిగరెట్లు కాల్చేవాళ్ళంతా వెర్రి నాగప్పలా” అన్నాడు ఆపారావు అక్కడున్న వాళ్ళందరినీ రెచ్చగొట్టే ధోరణిలో.

“వ్యసనం వ్యసనమే, తెలివైన వాళ్ళు వ్యసనం” జోలికిపోరు. పోయినా కంట్రోలు చేసుకోగలరు! అన్నాడు గుర్నాథం.

“పోరా ఎర్రి మొగమా నీకు బ్రతుకు తెరువు ఏం తెలుసు” అంటూ ఆపారావు దురుసుగా దులిపేసిస్తూ అనేసి గుర్నాధాన్ని లెబ్బచెయ్యకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

నిజానికి ఆపారావుకే కాకుండా అక్కడున్న వాళ్ళందరికీ గుర్నాథం వాదన చాదస్తంగాను, గుర్నాథం మొహం ఎర్రమొహంగాను కనబడింది.

గుర్నాథం చిన్నబుచ్చుకుని అక్కడ్నుంచి యివతలికి వచ్చేశాడు.

అప్పారావు కిళ్ళీ దుకాణం వుంది.

గుర్నాధానికి సైకిలు షాపు వుంది.

అప్పారావుకి గుర్నాధంమీద గురు వీడెంత, వీడి బ్రతుకెంత. ఈడి జాతకం నాకు తెలవదూ. ఈడు నిన్న మొన్నదాకా సైకిలు షాపులో కుర్రాడులా పనిచేశాడు కాదూ. ఇప్పుడు పిల్లనిచ్చిన మావ నాలుగు డబ్బులిస్తే అద్దెట్టి సైకిలు షాపు పెట్టి పెద్ద ప్రయోజకుడులా కబురు చెబుతున్నాడు. ఈడు సైకిలు షాపులో పనిచేసేరోజుల్లో అణాలు బేడాలు యజమాని కన్నుకప్పి కాజేసే గాడు. ఇప్పుడు దిగొచ్చిన అపరదేముడ్డా సెబుతుంటాడు." అన్నాడు అప్పారావు కిళ్ళీ దుకాణాదగ్గర శిష్యబృందంతో.

గుర్నాధానికి ఆ మాటలు వినబడుతూనే వున్నాయి.

అప్పారావు తనమీద ఎందుకింత కోపమో యోత ఆలోచించినా గుర్నాధానికి సబబయిన కారణం వదీ కనబడలేదు. అతనేదీ అతగానివద్ద అప్పు చేసి ఎగొటలేదు. అప్పారావు శిష్యబృందంతో చేసే పిచ్చాపాటీలో తనేమీ పిలవని పేరంటంగా కలగ చేసుకుని వాదించ లేదు. అయినా అప్పారావుకి తనమీద ఎందుకో అంతకోపం.

ఒకప్పుడు అప్పారావు తనూ పక్కపక్క వాటాల్లో వుండేవారు. అప్పారావు మొదట్నుంచి అప్పలమీద బ్రతికిన వాడే, ఇంట్లో ఆడాళ్ళను నానాతిప్పలు పెట్టేవాడు. గుర్నాధం అణాబేడా ఇచ్చి ఆదుకుంటూండేవాడు.

అసలీ ఠాడే సిగరెట్టు గురించి చర్చ జరగటానికి అప్పారావు

రావుకి తనకీ ఘర్షణ జరగటానికి కారణం గవరమ్మ. గవరమ్మ అప్పారావు తల్లి.

పొద్దున్నే గుర్నాధం కాస్త ఆలస్యంగా కొట్టు తెరచి సైకిళ్ళు బయట పెట్టిస్తున్నాడు కుర్రాడిచేత.

అప్పారావు అప్పటికే కొట్టు తెరిచి సిగరెటు తగలేస్తున్నాడు. అతని శిష్యబృందం నిండుగా కొలువుతీరి కూర్చున్నారు.

ఇంతలో గవరమ్మ రంయరంయమంటూ వచ్చిపడింది. కొడుకునీ, కొడుకుచుట్టూ చేరిన శిష్యబృందాన్ని దుమ్ము దులిపేసింది. “మీ బాబు సొమ్ము తెచ్చి మదుపు పెట్టార్రా. అరువులు పెట్టి ఎగెయ్యటానికి, ఈడ్చి ఎర్రనాగన్నని చేసి నంజుకుపోదామని చూస్తున్నారా. పోతారా పోరా అంటూ అదిలించేసరికి ఆకర్షణ సజ్జ చల్లగా అక్కడినించి జారుకుని దూరంగా పోయి కూర్చుని చూస్తున్నారు.

గవరమ్మ అప్పారావుని వరస చెరగేసింది. “ఆ గుర్నాధాన్ని చూసి సిగ్గు తెచ్చుకోరాదురా. నీతోటి వాడేగదా. పూరంతా అప్పులు అవీచేసి నవ్వువున్నావు. ఎందుకు దండగ ఓనిర్యాకం లేదు. అందమూ లేదు. యిలాంటి ఎధవల్నందర్ని చేరదీసి పాడయిపోతున్నావు” అంటూ చివాట్లు పెట్టింది గవరమ్మ. పెళ్ళాం నోరెత్తితే కాలెత్తి తాపులు తన్నే అప్పారావు అన్ని చివాట్లు పెట్టినా కిక్కురుమనలేదు. గవరమ్మకి కాస్త పొలా పుట్రావుంది. ఆ డబ్బు తెచ్చి యిక్కడే ఖర్చు పెడతూంటుంది. పెళ్ళానికి దడవని అప్పారావు తల్లికి దడవటంగా వున్న ఆంతర్యం యిది.

గవరమ్మ చివాట్లు మాత్రం ఆగలేదు. ఓ సిగరెట్టు కాలిపోయింది.

అప్పారావు యింకో సిగరెట్టు ముటించాడు. నీ మాటలు నాకు ఖాతర్ లేదు అని నోటితో చెప్పే దమ్ములేక సిగరెట్టువ్వారా చెబుతూన్నట్టుగా.

దూరంగా కూర్చున్న శిష్యబృందం ఈపరాభవాన్నించి కాపాడుకుందుకు సిగరెట్టు కాలుస్తూన్నారు. వాళ్ళకి అప్పారావు సిగరెట్టు పొగలో దేముడిలా కనిపించాడు. గవరమ్మ లాంటి రాకాసులు లేందే దేముడలాంటి అప్పారావులకి విలువ ఉండదు అనుకుంటున్నారు వాళ్ళు.

గవరమ్మ అక్కడ్నించి గుర్నాథం దగ్గర కొచ్చి కొడుకు గొడవంతా వెళ్ళబోసుకుంది. “అప్పారావు బాగా చెడిపోయాడు బాబు. వూగంతా అప్పులు, యింట్లో తిండిగింజలు ఉన్నవో లేవో అజలేదు, తిండికి మాత్రం హాజరు. అసమానూ ఆ యెదవ సిగరెట్టు కాలుస్తూ కూచుంటాడు నువ్వయినా చెప్ప” అంటూ చెప్పుకుంది, లబలబలాడుతూ.

గుర్నాథం ఎటూ చెప్పలే. “అప్పారావుకి యిప్పుడు నేను చెప్పతగ్గవాణ్ణి కాను గవరమ్మా” అన్నాడు.

గుర్నాథం మాటలు అప్పారావుకి వినబడలేదు. కాని తన గురించి ఏదో చెబుతూన్నట్టు పసిగట్టాడు. రాకెట్టులాగ దూసుకుంటూ వచ్చి గుర్నాథంమీద పడ్డాడు.

గవరమ్మ స్త్రీంతర్వాత వెళ్ళిపోయింది. ఆ ఘరణ మారింది. అదే సిగరెట్టు చర్చ.

అప్పారావు రోజుకి ఎలా తేదన్నా మూడు నాలుగు చార్మినార్ పెట్టెలు వూదేస్తాడు.

మనిషి బాగా చిక్కిపోయి ఎముకలు బయటపడి కళ్లు లోతుకుపోయి అప్పారావు అ సిపంజరంలా ఉంటాడు. అతనిలో నాజూకు, నా వలీకం తేవు.

అప్పారావు చుట్టూ మళ్ళా శిష్యబృందం చేరింది గవ రమ్మ నిష్క్రమించగానే.

గుర్నాధం కొట్టా కూర్చుని లెఖ్ఖలు రాసుకుంటున్నాడు.

సైకిళ్ళకోసం యింకా ఎవరూ రావటం మొదలెబ్బలా. సైకిళ్ళు నిగ నిగ లాడుతూ వరసగా పేర్చబడి వున్నాయి.

“అప్పారావు శిష్యుడితో అన్నాడు.

ఆ ఎర్రమొగానికి బ్రతుకు తెరువు తెలుసాంట” అంటూ.

“ఆడికేం తెలుసు. దెబ్బ తగు లే అప్పుడు తెలుస్తుంది. అడంలేకపోతే అంతా మా గాజులే, అన్నాడు శిష్యుడు అడ కుండానే. అప్పారావు ఎదురుగా ఉన్న సిగరెట్టు పాకెట్టు తీసి ఓ సిగరెట్టు తీసుకుంటూ.

అప్పారావు కాల్చేది చార్మినార్ అయితే అరువుగా అతని శిష్యబృందం కాల్చేది ఖరీదయిన సిగరెట్లు.

అప్పారావుకి అతని గురువు చెప్పిన ధీరి ఏమిటంటే ఏ యాపారం అయినా ప్రతి అణాపైసా దగ్గర్నించి రాబట్టాలని

చూడకూడగు. ఒదిలేసేచోట ఒదిలేయ్యాలి. రాబట్టేచోట రాబట్టాలి. ఆ ధీరీ ప్రకారమే ఈ శిష్యుబృందాన్ని భరిస్తున్నాడు అప్పారావు.

“ఉన్నమాట చెప్పావురా. మణిపూసలాంటి నిజం. అడుపడితే ఈడేంచేతాడు. చూడాల్సిందే, ఈడితెలివి చూడాల్సిందే” అన్నాడు అప్పారావు.

అప్పారావు ఈ మాట అనటమే ఆలస్యం. ఓ శిష్యుడుకి మెరుపులా ఓ ఆలోచన తట్టింది.

గుర్నాధాన్ని సమీపించి “సైకిలు కావాలి” అన్నాడు.

గుర్నాధం యిరుకునపడ్డాడు. కాదనటానికి కారణం ఏం చెబుతాడు సైకిళ్ళన్నీ అలాగ కదలకుండా అక్కడే ఉంటే “సరే పట్టుకెళ్ళు” అన్నాడు.

అరగంట పోయింతర్వాత అతగాడు సైకిలు తెచ్చి యిచ్చాడు.

ఆ వెనకనే యింకొకతను వచ్చి మళ్ళీ పట్టుకు వెళ్ళాడు, అలా రోజంతా ఆ సైకిలు వాళ్ళ చేతులు మారుతూనే తిరిగింది.

డబ్బులెగయ్యకుండా యిచ్చినందుకు గుర్నాధం సంఘోషిస్తుంటే “ముందు చక్రం బెండయిందండి వేనక చక్రంలో పూచలు అరడజనుపైగా యిరిగిపోయాయి” అని చెప్పాడు కుర్రాడు.

గుర్నాధం గుండెలు గతుక్కుమన్నాయి. అప్పారావు కొట్టదగ్గర బృందం పగలబడి నవ్వుతూంది.

గుర్నాధానికి ఏం చెయ్యాలో వాలుపోలేదు. “ఏం పనయ్యాయిది చేసినవాళ్ళు చెప్పకుండా మోసం చేస్తారా?” అంటూ చీవాట్లు పెట్టాడు.

ఎవరుమట్టుకు వారు గుర్నాధానికి ప్రమాణాలు చేసి తప్పుకున్నారు.

గుర్నాధం వూరుకున్నాడు. అంతమంది తీసుకెళ్ళినప్పుడు ఎవర్ని పట్టుకోగలడు?

అప్పారావు సిగరెట్టు ప్యాకెట్టు తెరిచి గుర్నాధం ముందుపెట్టి “విచారించకు గుర్నాధం యాపారం అన్న తర్వాత నష్టాలుంటాయి. కష్టాలుంటాయి అన్నాడు. అక్కడికి గుర్నాధం బాధపడిపోతున్నట్టు తాను ఓదారుస్తున్నట్టు.

అప్పారావు అంచనా ప్రకారం గుర్నాధం ఎర్ర మొహం వెయ్యకుండా ఉండాలంటేనూ, తాను బాధపడటం లేదని చెప్పాలంటేనూ ఆ సిగరెట్టు తీసుకుని కాలాల్చి.

అయితే గుర్నాధం సిగరెట్టు ముట్టుకోలేదు.

ఎర్ర మొహానికి యాపారం లాయితీకాదు అన్నారెవరో వెనకనించి.

గుర్నాధం కాస్త కంగారు తన్నాడు. అప్పారావు తెగించినవాడు. అతనూ అతని శిష్యబృందమూ తెగిన గాలి పటముల్లాంటి వాళ్ళు. ఆళ్ళకి మంచీ చెడూ లేదు. బ్రతుకంటే తారురోడ్డుకాదు తమ్ముడూ గోతుల గతుకుల ముళ్ళదారి, అన్నాడు అప్పారావు సిగరెట్టుపొగ రింగురింగులుగా అకాశం లోకి వదుల్తూ.

“దెబ్బలు తగిల్చుప్పడే తెలివి బయటపడుతుంది. ఎర్ర మొహం యేసుకుని చూస్తూ కూర్చుంటే ఎగతాలి పెడ తారు” అన్నాడు అప్పారావు సిగరెట్టు పాకెట్ ముందుకు తోస్తూ.

గుర్నాధం తిరిగి పోయిన ఊచలవైపు, బెండయి పోయిన చక్రం వైపు చూస్తున్నాడు బాధగా.

అప్పారావు మాటలు తూపుల్లా గుచ్చుకుంటు న్నాయి.

గుర్నాధం కొట్టుమూసి యింటికి పోతుంటే అప్పారావు కొట్టుముందు కుర్రాళ్ళు ఎగతాళిగా “ఎర్ర మొహం, ఎర్ర మొహం” అంటూ అరిచారు.

అప్పారావు సిగరెట్టు పొగలు వదుల్తున్నాడు.

అప్పారావు పరపతి రెండింతలయింది, గుర్నాధానికి డబ్బురాబడి పెరిగినట్టుగా.

ఆ సెంటరులో కూరగాయల సంఘం వాళ్ళు అప్పారావుని పెద్దగా చేసుకున్నారు. ఆ సెంటరులో రోజూ వియ్యి జట్టీలు జరుగుతుంటాయి. అవి అప్పారావు ముందుకు వస్తాయి తీర్చుకీ. ఇప్పుడతనికి కాలుకదపటానికి తీరిక లేదు.

పర్యవసానం కొట్లో అరువు కాతాలు పెరిగాయి. ఆలోచించాల్సిన అవసరం పెరిగింది. దరాలు వెలగ బెటా ల్సిన అవసరం పెరిగింది. దాంతో కాల్చే సిగరెట్ల సంఖ్య రెట్టింపయింది. ఇప్పుడు అప్పారావు చేతిలో సిగరెట్టు ఆరో వేలు అయిపోయింది.

అప్పారావు ముఖం బాగా పీక్కుపోయింది.

అతని శిష్యబృందం గుర్నాధాన్ని వదిలిపెట్టలేదు. అతని సైకిళ్ళు పంచర్లు పడుతూనే ఉన్నాయి. తిగలు ఊడిపోయి చక్రాలు బెండయిపోతూనే ఉన్నాయి. గుర్నాధం చేత ఎర్రమొహం ఏయిస్తూనే ఉన్నారు.

అప్పారావు సిగరెట్టు ప్యాకెట్ గుర్నాధం ముందు పెట్టి బ్రతుకు తెరువు గురించి హెచ్చరిస్తూనే ఉన్నాడు.

గవరమ్మ చేటల్లో చెరిగినట్టు, కొట్టముందు అప్పారావుని, అతని శిష్యబృందాన్ని దులుపుతున్నప్పుడు సిగరెట్టు పొగ ఎర్రమొహం ఎయ్యకుండా అతణ్ణి దేముడులా కాపాడుతుంది.

“ఆ సిగరెట్టు లేకపోతే ఈ పాటికి లీడరు అప్పారావు ఎర్ర అప్పారావు అయి కూర్చునేవాడుకాదు” అని అప్పారావు స్వగతం చెప్పుకున్నాడు.

“రోజులా ఎర్రమొహాలు ఎయ్యకుండా ఎవరికీ గడవదు అయితే భగవంతుడు మనకి ఎర్రమొహాలు ఎయ్యకుండా దీరాగా ఉండటానికే ఉపాయాలు కొన్ని చెప్పాడు. అందులో సిగరెట్టు బ్రహ్మాస్త్రం లాంటిది” అంటాడు అప్పారావు.

అప్పారావుకి సిగరెట్టు అలవాటు రెట్టింపయిం తర్వాత గవరమ్మపోరూ రెట్టింపయింది.

ఓనాడు పెళ్ళాం పిల్లల్ని వేంటబెట్టుకునివచ్చి గుర్నాధం ముందు కడపు చించుకుంది బొవురుమని. అప్పారావు యంట్లో దమ్మిడి ఇవ్వటంలేదంట. పుట గడవడం

కష్టంగా ఉండంట. అప్పారావు అ సమానం. సిగరెట్టు కాలు
స్తున్నాడంట. రాత్రిళ్ళు నిద్రలేక దగుతూంటాడంట. డాక్టరు
గుండె చెడిపోయింది, సిగరెట్టు మానకపోతే కేన్సరు వస్తుంది
అని చెప్పారుట.

గుర్నాధం గుండెలు చెరువయి పోయాయి. “ఇప్పుడు
నే చెప్పినా మీ ఆయన వినేట్టులేడు. లాభంలేదు”
అన్నాడు.

వదుస్తూ వెళ్ళిపోయింది గవరమ్మ.

అప్పారావు మాత్రం దరాగా సిగరెట్టు కాలుస్తూ
మధ్యమధ్య దగుతూ ఎర్ర మొహం ఎయ్యకుండా శిష్య
బృందంతో కబురు చెబుతున్నాడు.

* * *

ఈ సంఘటన జరిగిన రెండు నెలలకి గుర్నాధం తన
చుట్టూ చేరిన అప్పారావు శిష్యబృందానికి ఉన్నట్టుండి
మాయం అయిపోయిన లీడరు అప్పారావు గురించి ఇలా చెబు
తున్నాడు :

“నాకు నిన్ననే తెలిసింది. అప్పారావుకి కేన్సరు
జబ్బుట. డాక్టరు పూర్తి విశ్రాంతి కావాలన్నాడు. తెలిస్తే
అప్పలోళ్ళు పట్టుకుంటారని గవరమ్మ, రంగమ్మ అప్పారావుని
స్వగ్రామం తీసుకుపోయారు. ఇక్కడి కొట్లో సామాను
రెండోకంటికి తెలియకుండా రాత్రికి రాత్రి ఇంటికి చేర్చింది
గవరమ్మ. ఈ రెండు నెలలూ బాగానే ఉన్నాడట. ఉన్న
ట్టుండి ఓ రోజు వ్యాధి బాగా తిరగబడిపోయి రాత్రి హారీ
మన్నాడంట. అప్పారావుకి మిగిలిపోయిందల్లా అప్పులు, కార్చి

పారేసిన సిగరెట్టు పీకలాగ వెళ్ళాం, పిల్లలు, తల్లీను" అన్నాడు గుర్నాధం కళ్ళు తుడుచుకొని.

అప్పారావు శిష్యబృందం కొన్ని నిమిషాలపాటు నోరు మెదపలేక పోయింది.

ఎవరో తేరుకుని అడిగారు. "అయితే గురూ, సిగరెట్టు అంతచేటు ప్రాణం తీస్తుందా?" అని.

"ఏదో మితంగా ఒకటి రెండూ కాలిస్తే ఫర్వాలేదు. దరాలు వెలగబెట్టాల్సి వచ్చినప్పుడల్లా, ఆలోచించాల్సి వచ్చినప్పుడల్లా, వెర్రిమొహం ఎయ్యాలి వచ్చినప్పుడల్లా సిగరెట్టు కాలిస్తే మాత్రం పళ్ళికిలింపాల్సిందే" అన్నాడు గుర్నాధం ఊచలు ఊడిపోయిన బెండుతిరిగిన సైకిలుచక్రం వైపు చూస్తూ.

అప్పారావు సిగరెట్టు దుకాణం, ఆ మసక చీకటిలో అప్పారావు గోరీలాగ కనబడింది; చచ్చిపోయిన అప్పారావు శిష్యబృందం ఎర్రమొహాలకి.